

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 94/05-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júna 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. K., T., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III a jeho uznesením z 30. júna 2003 č. k. 33 C 94/01-23 a postupom Krajského súdu v Bratislave a jeho uznesením z 19. marca 2004 č. k. 6 Co 278/03- 46 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júna 2004 doručená sťažnosť Ing. M. K., T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) a jeho uznesením z 30. júna 2003 č. k. 33 C 94/01-23 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) a jeho uznesením z 19. marca 2004 č. k. 6 Co 278/03-46.

Zo sťažnosti vyplýva, že: *«Predmetom tejto sťažnosti je porušovanie základného práva sťažovateľa - práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Toto*

právo mu garantuje Čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

K porušeniu uvedených základných práv sťažovateľa došlo:

- *postupom Okresného súdu Bratislava III vo veci vedenej pod sp. zn. 33 C 94/01*
- *uznesením Okresného súdu Bratislava III zo dňa 30. 06. 2003, sp. zn. 33 C 94/01-23*
- *postupom Krajského súdu v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn. 6 Co 278/03*
- *uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. 03. 2004, sp. zn. 6 Co 278/03. (...)*

Sťažovateľ sa žalobou podanou dňa 22. 05. 1996 na Okresnom súde Bratislava III domáhal určenia, že jeho prepustenie zo služobného pomeru vojaka z povolania rozkazom ministra obrany SR č. 389/95 zo dňa 19. 12. 1995 je neplatné. Svoj návrh odôvodnil tým, že jeho prepustenie vychádzalo z nesprávneho a nezákonného hodnotenia, ktorým bol uznaný nespôsobilým na ďalší výkon vojenskej služby.

Okresný súd Bratislava III uznesením sp. zn. 10 C 37/96 zo dňa 27. 09. 1999 konanie zastavil s odôvodnením, že podľa § 248 ods. 2 písm. d) O. s. p. súdy nepreskúmajú rozkazy funkcionárov ozbrojených síl a ozbrojených zborov, čo znamená neodstrániteľnú prekážku konania spočívajúcu v nedostatku právomoci súdu.

Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že súd prvého stupňa pri odôvodnení predmetného rozsudku nepostupoval v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p. Sťažovateľ poukázal na to, že zákon č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení neskorších právnych predpisov, podľa ktorého bol prepustený zo služobného pomeru, je v rozpore s Čl. 36 a Čl. 46 ods. 2 Ústavy SR a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd.

Krajský súd v Bratislave uznesením, sp. zn. 13 Co 335/2000 zo dňa 31. 01. 2001 uznesenie prvostupňového súdu potvrdil. (...).

Sťažovateľ tak v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj pred odvolacím súdom poukazoval na to, že právo, ktoré bolo jeho prepustením zo služobného pomeru vojaka z povolania rozkazom ministra obrany SR č. 389/95 zo dňa 19. 12. 1995 porušené, je zakotvené v čl. 36 písm. b) Ústavy SR, teda právo na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskrimináciu v zamestnaní.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd, kto tvrdí, že bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej

správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takého rozhodnutia, ak zákon neustanovuje inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Sťažovateľ preto využil svoje právo a obrátil sa dňa 09. 05. 2001 na Ústavný súd SR so sťažnosťou. V sťažnosti navrhoval, aby ústavný súd po prijatí jeho podnetu na ďalšie konanie a po konaní vo veci samej rozhodol tak, že vysloví, že postupom Okresného súdu Bratislava III v občianskoprávnej veci sťažovateľa o neplatnosť prepustenia zo služobného pomeru vojaka z povolania rozkazom ministra obrany SR č. 389/95 zo dňa 19. 12. 1995, vedenej pod sp. zn. 10 C 37/96, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 13 Co 335/2000 došlo k porušeniu jeho ústavného práva obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť rozhodnutia, ktorým bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2) Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 50/01 z 11. 10. 2001 rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní sp. zn. 10 C 37/96 a Krajského súdu Bratislava v konaní sp. zn. 13 Co 335/2000 bolo porušené. (...)

Ústavný súd pri rozhodovaní o podnete sťažovateľa vzal do úvahy, že tento namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu, ktoré je v demokratickej spoločnosti natoľko závažné, že pri jeho výkone neprichádzajú do úvahy ani jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené obmedzenie, či dokonca popretie.

Za najdôležitejšiu právnu vetu, ktorú Ústavný súd formuloval v náleze, však považujem túto: „Ústavný súd zistil, že vo veci navrhovateľa sa dôvodom zastavenia konania pred Okresným súdom Bratislava III stal len druh rozhodnutia správneho orgánu, ale nie aj výsledok jeho posúdenia, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd. Keďže podľa právneho názoru ústavného súdu základnému právu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy zodpovedá len taký postup súdu, v rámci ktorého sa zohľadňuje nielen druh rozhodnutia predloženého na súdne preskúmanie, ale berie do úvahy aj zistenie, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv a slobôd, a keďže v danom prípade k takému postupu označených súdov nedošlo, bolo potrebné rozhodnúť o porušení základného práva navrhovateľa podľa čl. 46

ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 67/96, ako aj Krajského súdu Bratislava (ako súdu odvolacieho) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 335/2000.“

Pretože cit. nález Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 50/01-50 sťažovateľ nemohol použiť v pôvodnom konaní (pred Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 10 C 37/96, pred Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 13 Co 335/2000) a tento nález bol spôsobilý privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, podal sťažovateľ dňa 31. 12. 2001 návrh na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 10 C 37/96. V návrhu na obnovu konania uviedol všetky skutočnosti, ktoré nemohol použiť v pôvodnom konaní a argumentoval nálezom Ústavného súdu, vydaným v jeho veci.

Dňa 30. 06. 2003 rozhodol Okresný súd Bratislava III uznesením sp. zn. 33 C 94/01-23, že návrh sťažovateľa na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 10 C 37/96 zamieta.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ dňa 17. 07. 2003 odvolanie. V odvolaní opätovne argumentoval nálezom Ústavného súdu a uviedol, že jediným spôsobom, ktorým môže byť ústavne súladným spôsobom zaručená ochrana práv sťažovateľa, je prejednanie a meritórne rozhodnutie v jeho veci v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 67/96. Uviedol, že iba povolením obnovy konania môže všeobecný súd realizovať nález Ústavného súdu.

V odvolaní ďalej uviedol, že ak Okresný súd Bratislava III pripustil taký výklad ustanovení O. s. p., že obnovu konania nepovolil, založil ďalšie porušenie Ústavou garantovaných práv sťažovateľa. Takýmto postupom Okresného súdu bola totiž sťažovateľovi (aj napriek nálezu Ústavného súdu, ktorý konštatoval porušenie jeho ústavných práv) odňatá možnosť domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky. Pôvodné konanie sp. zn. 10 C 67/96 bolo totiž právoplatne skončené a sťažovateľ by sa v prípade, ak by sa na základe nálezu Ústavného súdu rozhodol podať novú žalobu vystavil nebezpečenstvu, že jeho vec nebude súdom v novom konaní vôbec meritórne prejednaná, a to opätovne výlučne z formálnych dôvodov. Nastala by totiž situácia, že všeobecný súd by novú podanú žalobu z formálnych dôvodov nemohol odmietnuť ale konanie by ex offo zastavil pre preklúziu práva. Podľa § 50 ods. 3 zákona č. 370/1997 Z. z., zákona o vojenskej službe v znení neskorších predpisov,

totiž právoplatný personálny rozkaz možno zrušiť alebo zmeniť, alebo zrušiť a vrátiť späť na nové konanie do troch rokov od nadobudnutia jeho právoplatnosti. Uvedená trojročná lehota už márne uplynula, na základe čoho je nárok sťažovateľa na zrušenie personálneho rozkazu v zmysle cit. predpisu prekludovaný, na základe čoho mu nie je možné v novom konaní pred súdom priznať právnu ochranu.

Preto sťažovateľ v odvolaní navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 220 ods. 1 O. s. p. zmenil tak, že návrhu na obnovu konania vyhovie a podľa § 234 ods. 1 O. s. p. obnovu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 10 C 37/96 povolí.

Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 6 Co 278/03-46 zo dňa 19. 03. 2004 rozhodol o odvolaní sťažovateľa tak, že uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. (...)

Zdôrazňujem, že trojročná lehota, v ktorej je podľa § 50 ods. 3 zákona o vojenskej službe možné zrušiť, zmeniť, alebo vrátiť právoplatný personálny rozkaz späť na nové konanie, uplynula sťažovateľovi 19. 12. 1998. Uznesenie Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 10 C 37/96, ktorým súd konanie zastavil, bolo vydané dňa 27. 09. 1999. To znamená, že ešte počas konania pred Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 10 C 37/96 uplynula sťažovateľovi lehota, v ktorej bol oprávnený (podľa nálezu Ústavného súdu) domáhať sa súdnej ochrany. Okresný súd Bratislava III a následne Krajský súd v Bratislave ale sťažovateľovi poskytnutie súdnej ochrany odopreli.

Sťažovateľ nemohol situáciu riešiť podaním novej žaloby v uvedenej trojročnej lehote. Neumožňovalo mu to ust. § 83 O. s. p., podľa ktorého začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie (prekážka litispendencie).

Preto ak má byť sťažovateľovi poskytnutá súdna ochrana, musí byť sťažovateľova vec prejednaná a meritórne rozhodnutá v pôvodnom konaní 10 C 37/96. Pre akékoľvek iné konanie nie sú totiž bez zavinenia sťažovateľa splnené ani hmotnoprávne, ani formálne podmienky (prekážka res iudicata, resp. uplynutie času). (...)

Podľa § 135 ods. 1 O. s. p. súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu, ktoré sa týka základných ľudských práv a slobôd. Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 50/01 z 11. 10. 2001 rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Okresného súdu Bratislava III a Krajského súdu Bratislava porušené.

Rešpektujúc postavenie Ústavného súdu ako garanta ústavnosti je v právnom štáte neprípustné, aby všeobecné súdy nerešpektovali jeho nález. Preto jediným spôsobom, ktorým môže byť ústavne súladným spôsobom zaručená ochrana základných práv sťažovateľa, je prejednanie jeho veci v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 67/96. Iba povolením obnovy konania môže všeobecný súd realizovať nález Ústavného súdu. Tým, že Krajský súd v Bratislave a Okresný súd Bratislava III obnovu pôvodného konania nepovolili, odopreli sťažovateľovi právo garantované čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

V uznesení sp. zn. II. ÚS 811/2000 z 22. 11. 2000 Ústavný súd konštatoval: „Ústavný súd je oprávnený aj povinný posúdiť prípadnú neústavnosť konania alebo rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprocených princípov (čl. 46 a čl. 50 ústavy). Ústavný súd Slovenskej republiky účinnosť právnych prostriedkov nápravy chybných rozhodnutí v občianskoprávnom konaní neposudzuje len so zreteľom na ich existenciu v platnom právnom poriadku (v Občianskom súdnom poriadku). Účinnosť týchto právnych prostriedkov treba posudzovať v širšom kontexte, ktorý súvisí so skúmaním otázky, či sa účinnosť takto použitého prostriedku nápravy prejaví aj v zabezpečení účinnej ochrany. Takáto ochrana nie je poskytnutá vtedy, ak sa opravný prostriedok (riadny alebo mimoriadny) odmietne bez akéhokoľvek meritórneho prerokovania iba z procesných (formálnych) dôvodov. Keďže v takom prípade je odmietnutie opravného prostriedku totožné so zastavením súdneho konania pre nedostatok niektorej procesnej podmienky, je možné (za splnenia aj ostatných zákonných predpokladov) prijať podnet na ďalšie konanie a založiť tak príslušnosť (právomoc) Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní o tom, či bolo alebo nebolo porušené základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky“.

Aj so zreteľom na citované uznesenie je podľa môjho názoru daná právomoc Ústavného súdu na meritórne rozhodnutie o tejto sťažnosti. Možnosť nápravy chybných rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave a Okresného súdu Bratislava III v občianskoprávnom konaní nemôže Ústavný súd posudzovať iba so zreteľom na existenciu prostriedkov nápravy v Občianskom súdnom poriadku (obnovou konania). Je potrebné, aby

Ústavný súd preskúmal, či sa účinnosť použitého prostriedky nápravy prejaví aj v zabezpečení účinnej ochrany.

Návrhy sťažovateľa boli Krajským súdom v Bratislave a Okresným súdom Bratislava III odmietnuté bez akéhokoľvek meritórneho prerokovania, a to znova iba z procesných (formálnych) dôvodov. Preto takto použité prostriedky nápravy nemožno považovať za účinné. (...).

Sťažovateľ je toho názoru, že skutočne mu vznikla majetková ale aj nemajetková ujma tým, že všeobecné súdy konali tak, že o jeho veci do dnešného dňa vôbec nerozhodli. Zdôrazňujem, že pôvodný návrh sťažovateľa, o ktorom sa malo v obnovenom konaní rozhodovať (a o ktorom súd doteraz meritórne vôbec nekonal a nerozhodol), bol podaný dňa 22. 05. 1996. K dnešnému dňu predstavuje doba, počas ktorej sa navrhovateľ nemohol dovolať svojich práv, už 8 rokov. Sťažovateľ sa v sústave všeobecných súdov nemôže domôcť prejednávania jeho veci. V situácii, keď Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 50/01 zo dňa 11. 10. 2001 konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa a všeobecné súdy sa napriek tomu vecou sťažovateľa de facto odmietli zaoberať, dochádza znova k odopretiu ústavnej ochrany sťažovateľa. (...)

Vzhľadom na celkovú dobu, ktorá uplynula od podania návrhu na začatie konania (8 rokov), na konkrétne okolnosti prípadu, ako aj so zreteľom na skutočnosť, že vo veci nebolo ku dňu podania tejto sťažnosti meritórne rozhodnuté, považuje sťažovateľ priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Sťažovateľ preto navrhuje, aby mu Ústavný súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v takej výške, ktorou by aspoň čiastočne kompenzoval škodu, ktorú štát sťažovateľovi spôsobil nerešpektovaním Ústavy a rozhodnutia Ústavného súdu. Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľ žiada, aby mu Ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch vo výške 500.000,- Sk. (...)

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky po predbežnom prerokovaní tejto sťažnosti vydal toto uznesenie:

Ústavný súd Slovenskej republiky prijíma sťažnosť o porušení základných práv sťažovateľa podľa Čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 33 C 94/01 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6 Co 278/03.

Po konaní vo veci samej navrhuje sťažovateľ, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal tento nález:

1. Základné právo Ing. M. K. na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 33 C 94/01 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 278/03.

2. Ústavný súd zrušuje uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 30. 06. 2003, sp. zn. 33 C 94/01-23 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 278/03-46 zo dňa 19. 03. 2004.

3. Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Bratislava III, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 33 C 94/01 konal v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, s Občianskym súdnym poriadkom a s nálezom Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 50/01 zo dňa 11. 10. 2001.

4. Ústavný súd priznáva Ing. M. K. primerané finančné zadosťučinenie v sume 500.000,- Sk, ktoré mu je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

5. Ústavný súd priznáva Ing. M. K. náhradu trov konania, ktoré mu je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (*mutatis mutandis* I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava III a jeho uznesením č. k. 33 C 94/01-23 z 30. júna 2003 a postupom Krajského súdu v Bratislave a jeho uznesením č. k. 6 Co 278/03-46 z 19. marca 2004.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetnou ústavnou sťažnosťou sťažovateľ napadol postup a uznesenie okresného súdu, ako aj uznesenie krajského (odvolacieho) súdu. Avšak vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať postup a rozhodnutie okresného súdu, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal krajský súd, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľa. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu k okresnému súdu) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť a toho, či sú splnené iné zákonom ustanovené náležitosti, zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam,

ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 1/03 I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03).

Ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, nie je možné usudzovať, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o jeho arbitrárnosti alebo o zjavnej neodôvodnenosti a v konečnom dôsledku o porušení označených práv sťažovateľa. Sťažovateľ v podstate ani nenamietal nedostatok odôvodnenia uznesenia krajského súdu č. k. 6 Co 278/03-46 z 19. marca 2004, netvrdil, že by toto rozhodnutie bolo arbitrárne, namietal však, že všeobecné súdy, a teda aj krajský súd, mali interpretovať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) o prípustnosti obnovy konania tak, že mali vyhovieť jeho návrhu na obnovu konania, pretože podľa názoru sťažovateľa *„jediným spôsobom, ktorým môže byť ústavne súladným spôsobom zaručená ochrana základných práv sťažovateľa, je prejednanie jeho veci v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 67/96. Iba povolením obnovy konania môže všeobecný súd realizovať nález Ústavného súdu. Tým, že Krajský súd v Bratislave a Okresný súd Bratislava III obnovu pôvodného konania nepovolili, odopreli sťažovateľovi právo garantované čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. (...) V situácii, keď Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 50/01 zo dňa 11. 10. 2001 konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa a všeobecné súdy sa napriek tomu vecou sťažovateľa de facto odmietli zaoberať, dochádza znova k odopretiu ústavnej ochrany sťažovateľa.“*

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že:

„Pri obnove konania sú taxatívne uvedené dôvody, o ktoré možno návrh na obnovu konania oprieť. Ale aj keď tieto dôvody sú dané, je obnova konania v niektorých prípadoch neprípustná. Konanie prebieha v dvoch fázach. V prvej fáze súd posúdi dôvodnosť obnovy (iudicium rescidens) a ak návrhu vyhovie, po právoplatnosti uznesenia, v druhej fáze v podstate prebehne nové konanie (iudicium rescissorium) a súd svojím rozhodnutím pôvodné rozhodnutie zmení alebo ak bolo vecne správne zamietne návrh na jeho zmenu. Návrhom na obnovu konania môže byť napadnutý len právoplatný rozsudok

prvostupňového prípadne odvolacieho súdu. Ustanovenie § 229 O. s. p. obmedzuje prípustnosť obnovy, keď obnova nie je prípustná proti uzneseniu, a to ani vtedy nie, ak sa ním konanie skončilo. Právoplatné uznesenie, ktorým bol návrh na obnovu konania zamietnutý bráni tomu, aby sa z toho istého dôvodu podal návrh na obnovu znovu (§ 159 ods. 1, § 167 ods. 2 O. s. p.); nebráni však podaniu nového návrhu z iných dôvodov, ak sú splnené ostatné podmienky.

Podľa § 231 ods. 1 O. s. p. návrhom na obnovu konania možno napadnúť i uznesenie, ktorým bol schválený zmier, ak možno dôvody obnovy vzťahovať i na predpoklady, za ktorých sa zmier schvaľoval; to platí obdobne aj pre platobný rozkaz.

Toto ustanovenie rozširuje okruh rozhodnutí (okrem rozsudku), ktoré možno napadnúť návrhom na obnovu aj o uznesenie, ktorým sa zmier schválil (§ 99 ods. 2 O. s. p.) a o platobný rozkaz, proti ktorému nebol podaný odpor. Je to dané tým, že právoplatne schválený zmier, ako aj platobný rozkaz, proti ktorému nebol podaný odpor analogicky majú účinky právoplatného rozsudku určené priamo zákonom (§ 99 ods. 3, § 174 ods. 1, § 175 ods. 2 O. s. p.). Napadnúť možno len uznesenie, ktorým sa zmier schválil, nie však také uznesenie, ktorým sa zmier neschválil. Okrem podmienok obnovy (§ 228 O. s. p.) musí byť splnená ďalšia podmienka, a to možnosť dôvody obnovy vzťahovať i na predpoklady, za ktorých sa zmier schválil. Účelom návrhu na obnovu tu bude zmena uznesenia, ktorým bol zmier schválený, na odopretie jeho schválenia. Už pri uzavretí zmieru ho súd nemal schváliť, ak bol v rozpore s právnymi predpismi, či už procesnoprávnymi alebo hmotnoprávnymi (§ 99 ods. 2 O. s. p.). Prípustnosť obnovy bude tam, kde nie je celkom, predovšetkým skutkovo preukázané, alebo spochybnené, že boli podmienky pre uzavretie platného zmieru a sú splnené podmienky obnovy. Obdobne tieto podmienky platia aj pre platobný rozkaz, keď treba prihliadnúť na osobitosti rozkazného konania a podľa toho postupovať.

Návrhom zo dňa 22. 5. 1996 podaným na bývalý Obvodný súd Bratislava III sa navrhovateľ domáhal určenia, že prepustenie zo služobného pomeru vojaka z povolania je neplatné rozkazom Ministra obrany SR č. 389/95 zo dňa 19. 12. 1995.

Okresný súd Bratislava III zo dňa 27. 9. 1999 pod č. k. 10 C 37/96-37 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 1. 2001 č. k. 13 Co 335/2000-52 konanie vo veci zastavil, keď dospel ku konštatovaniu, že v danom prípade ide

o neodstrániteľný nedostatok (podmienky) konania, ktoré mali za následok, že súd nemohol vo veci vydať rozhodnutie (§ 25 ods. 1 veta druhá zák. č. 361/1992 Zb. – lex specialis – a preto právny vzťah navrhovateľa – rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru vojaka z povolania sa riadi týmto špeciálnym právnym predpisom, druh právneho aktu, ktorým bol ukončený služobný pomer navrhovateľa v armáde SR). Dôvodom zastavenia konania nebolo posúdenie toho, či sa personálny rozkaz ministra obrany svojím obsahom dotýka alebo nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd navrhovateľa. Na základe tejto skutočnosti sa navrhovateľ obrátil na Ústavný súd SR s podnetom, v ktorom namietal porušenie svojho základného práva (čl. 46 ods. 2 Ústavy SR).

Ústavný súd nálezom zo dňa 11. 10. 2001 pod sp. zn. II. ÚS 50/01 rozhodol, že základné právo navrhovateľa podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní sp. zn. 10 C 37/96 a Krajského súdu v Bratislave v konaní 13 Co 335/2000 bolo porušené (druh rozhodnutia správneho orgánu, ale nie aj výsledok jeho posúdenia, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd k takémuto postupu u označených súdov nedošlo), rozhodoval len o porušení základného práva navrhovateľa podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR. Ústavný súd nekonštatoval rozpor právneho predpisu s Ústavou SR, so zákonom a medzinárodnými zmluvami.

Z uvedeného je tak zrejmé, že obnova konania v danom prípade nie je prípustná z dôvodu, že predmetný návrh na obnovu konania smeruje proti inému rozhodnutiu ako právoplatnému rozsudku (§ 228 ods. 1 písm. a) O. s. p.), alebo uzneseniu, ktorým by bol schválený zmier alebo proti platobnému rozkazu (§ 231 ods. 1, 2 O. s. p.), a preto rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne z dôvodov, ktoré sú konštatované v rozhodnutí súdu prvého stupňa.“

Podľa názoru ústavného súdu uvedený výklad krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia krajského súdu. Všeobecné súdy v danom prípade podľa názoru ústavného súdu postupovali a rozhodovali v súlade so zákonom. Postup súdu v súlade s procesnými predpismi nemôže byť porušením ústavných práv (napr. I. ÚS 17/98). Opačným postupom (vyhovením návrhu sťažovateľa na obnovu konania) by sa odchyľili od jasného a jednoznačného znenia § 229 a § 231 OSP. Nápravu protiprávneho stavu, ktorú konštatoval aj ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 50/01, nemožno dosiahnuť porušením zákona, pretože by tým bolo dotknuté právo druhého účastníka sporu na súdnu ochranu podľa čl. 46 a nasl. ústavy a na právnu istotu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy implikované v právoplatnom (a teda zásadne) nezmeniteľnom rozhodnutí (PL. ÚS 43/95). Uplatnením ústavného práva (práva na súdnu ochranu) nemôže dôjsť k porušeniu iného ústavného práva (PL. ÚS 7/96). Aplikácia právneho názoru sťažovateľa by v danom prípade prelomila inštitút právoplatnosti súdneho rozhodnutia a spochybnila by systém opravných prostriedkov, totiž výkladom OSP by došlo k vytvoreniu nového opravného prostriedku, resp. dôvodu na obnovu konania. Okrem toho ak by ústavný súd prijal predmetnú ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a vyhovel by jej, de facto by rozhodol o nesúlade § 229 a § 231 OSP s ústavou, čo v tomto type konania nie je právne možné. A napokon, návrh na obnovu konania je konaním smerujúcim k odstráneniu nedostatkov v zistení skutkového stavu. V danom prípade však išlo o namietané právne pochybenie, a aj preto je otázne, či boli splnené podmienky pre povolenie obnovy konania. V súdnej praxi sa totiž ustálil názor, že nie je dôvodom na obnovu konania, ak iný orgán verejnej moci posúdi právnu otázku riešenú v súdnom konaní inak (napr. R 105/1998).

Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Navyše je potrebné poukázať na skutočnosť, že z doterajšej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno vyvodiť, že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj obnovu konania (mutatis mutandis I. ÚS 5/02, A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo

4. marca 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru). Okrem toho pokiaľ sťažovateľ svoje právo „na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie“ opiera o čl. 46 ods. 2 ústavy (pozri napr. petit sťažnosti), je evidentné, že medzi týmto článkom ústavy a medzi napadnutými postupmi a rozhodnutiami všeobecných súdov neexistuje ústavne relevantná (priama) súvislosť, a už ani táto skutočnosť neumožnila ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení označeného článku ústavy.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti, tak ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2005